YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

13 päivänä kesäkuuta 1996 *

Asiassa C-205/94,

jonka Finanzgericht Baden-Württemberg (Saksa) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Binder GmbH & Co. International

vastaan

Hauptzollamt Stuttgart-West

ennakkoratkaisun Puolasta peräisin olevien jäädytettyjen mansikoiden, jäädytettyjen vadelmien, väliaikaisesti säilöttyjen mansikoiden ja väliaikaisesti säilöttyjen vadelmien tuontiin sovellettavista suojatoimenpiteistä 27 päivänä heinäkuuta 1990 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2198/90 (EYVL 1990 L 198, s. 53) ja tiettyjen Puolasta ja Jugoslaviasta peräisin olevien puolijalostettujen marjojen tuontiin sovellettavista suojatoimenpiteistä 21 päivänä joulukuuta 1990 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3797/90 (EYVL 1990 L 365, s. 22) pätevyydestä,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. A. O. Edward sekä tuomarit J.-P. Puissochet (esittelevä tuomari), J. C. Moitinho de Almeida, L. Sevón ja M. Wathelet,

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Espanjan hallitus, asiamiehinään yhteisön oikeutta ja toimielimiä koskevan kansallisen koordinoinnin pääjohtaja Alberto José Navarro González ja yhteisöoikeudellisten asioiden osaston valtionasiamies Gloria Calvo Díaz,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Claudia Schmidt,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan pääasian kantajan, edustajanaan asianajaja Felix Kübler, Stuttgart; Espanjan hallituksen, asiamiehenään Gloria Calvo Díaz, sekä komission, asiamiehenään Claudia Schmidt, esittämät suulliset huomautukset 14.3.1996 pidetyssä istunnossa,

kuultuaan julkisasiamiehen 30.4.1996 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Finanzgericht Baden-Württemberg on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 6.7.1994 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 14.7.1994, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä, joista ensimmäinen koskee Puolasta peräisin olevien jäädytettyjen mansikoiden, jäädytettyjen vadelmien, väliaikaisesti säilöttyjen mansikoiden ja väliaikaisesti säilöttyjen vadelmien tuontiin sovellettavista suojatoimenpiteistä 27 päivänä heinäkuuta 1990 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2198/90 (EYVL 1990 L 198, s. 53, jäljempänä asetus N:o 2198/90) pätevyyttä, ja toinen tiettyjen Puolasta ja Jugoslaviasta peräisin olevien puolijalostettujen marjojen tuontiin sovellettavista suojatoimenpiteistä 21 päivänä joulukuuta 1990 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3797/90 (EYVL 1990 L 365, s. 22, jäljempänä asetus N:o 3797/90) pätevyyttä.

2 Nämä kysymykset on esitetty Binder GmbH & Co. Internationalin (jäljempänä Binder) ja Hauptzollamt Stuttgart-Westin välisessä oikeudenkäynnissä, joka koskee Puolasta peräisin olevien jäädytettyjen mansikoiden tuonnista Saksaan Binderille määrättyä tasoitusmaksua.

3 Hedelmä- ja vihannesjalostealan yhteisestä markkinajärjestelystä 24 päivänä helmikuuta 1986 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 426/86 (EYVL 1986 L 49, s. 1, jäljempänä asetus N:o 426/86) otettiin käyttöön tuotantotukijärjestelmä ja kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan säätelyjärjestelmä yhteisön hedelmä- ja vihannesjalosteiden kilpailukyvyn parantamiseksi. Asetuksen 1 artiklan mukaan sitä sovelletaan muun muassa lisättyä sokeria sisältämättömiin jäädytettyihin hedelmiin.

4 Tämän asetuksen 18 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Jos tuonnin tai viennin vaikutuksesta yhden tai useamman 1 artiklassa tarkoitetun tuotteen markkinat yhteisössä häiriintyvät tai uhkaavat häiriintyä vakavasti siten,

että perustamissopimuksen 39 artiklan tavoitteiden saavuttaminen vaarantuu, kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa voidaan toteuttaa aiheellisia toimenpiteitä, kunnes häiriö tai häiriön uhka on väistynyt."

5 Hedelmä- ja vihannesjalostealan suojatoimenpiteiden soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen määrittelemisestä 14 päivänä maaliskuuta 1977 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 521/77 (EYVL 1977 L 73, s. 28, jäljempänä asetus N:o 521/77) 1 artiklassa, joka pidettiin voimassa asetuksen N:o 426/86 täytäntöönpanoa varten, säädetään, että tällaisen tilanteen olemassaolon arvioimiseksi on otettava huomioon erityisesti seuraavat seikat:

"a) toteutuneen tai ennakoidun tuonnin tai viennin määrä;

b) tuotteiden saatavuus yhteisön markkinoilla;

c) yhteisön tuotteiden hinnat yhteisön markkinoilla tai näiden hintojen ennakoitavissa oleva kehitys ja erityisesti hintojen liiallinen lasku- tai noususuuntaus edeltävien vuosien hintoihin verrattuna;

d) kolmansista maista peräisin olevien tuotteiden hinnat yhteisön markkinoilla vertailukelpoiselle tasolle saatettuna ja erityisesti niiden liiallinen laskusuuntaus, jos edellä tarkoitettu tilanne syntyy tuonnin seurauksena."

6 Suojatoimenpiteitä ovat muun muassa tuonnin vähimmäishintajärjestelmän ja siihen liittyvän tasoitusmaksun käyttöön ottaminen (asetuksen N:o 521/77 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan ensimmäinen luetelmakohta). Näitä toimenpiteitä "voidaan toteuttaa ainoastaan siltä osin ja sen ajan kuin on välttämätöntä. ——

Toimenpiteet voidaan rajoittaa koskemaan tiettyä lähtöpaikkaa, alkuperää, määräpaikkaa, laatua tai tarjontamuotoa — —" (saman asetuksen 2 artiklan 2 kohta).

7 Komissio on antanut riidanalaiset asetukset näiden säännösten nojalla.

8 Asetuksessa N:o 2198/90 on vahvistettu tuonnin vähimmäishinta muun muassa Puolasta peräisin oleville lisättyä sokeria sisältämättömille jäädytetyille mansikoille, ja siinä on säädetty kannettavaksi tasoitusmaksu kaikista niistä kyseisten tuotteiden tuonneista, jotka alittavat tuonnin vähimmäishinnan. Asetusta sovellettiin 31.12.1990 saakka.

9 Asetuksella N:o 3797/90 jatkettiin vähimmäishintajärjestelmän ja siihen liittyvän tasoitusmaksun voimassaoloa 31.3.1991 saakka. Lisäksi siinä vahvistettiin erisuuruiset vähimmäishinnat kokonaisille marjoille ja muille marjoille.

10 Tämän asetuksen voimassaoloa jatkettiin aluksi 31.7.1991 saakka komission 27.3.1991 antamalla asetuksella (ETY) N:o 810/91 (EYVL 1991 L 82, s. 49) ja uudelleen 25.9.1991 saakka komission 22.7.1991 antamalla asetuksella (ETY) N:o 2152/91 (EYVL 1991 L 200, s. 16).

11 Binder toi Puolasta lisättyä sokeria sisältämättömiä jäädytettyjä mansikoita vuoden 1990 marraskuun ja vuoden 1991 syyskuun välisenä aikana. Suorittamansa tarkastuksen perusteella Hauptzollamt Stuttgart-West vakuuttui siitä, että Binder ei noudattanut yhteisön säädöksissä vahvistettuja tuonnin vähimmäishintoja. Se määräsi Binderin maksettavaksi tasoitusmaksun.

12 Binder pyysi Finanzgericht Baden-Württembergiä lykkäämään tasoitusmaksun kantamispäätöksen täytäntöönpanoa tai tarvittaessa kumoamaan sen. Kantajana oleva yritys vetosi siihen, että asetukset N:o 2198/90 ja N:o 3797/90 olivat pätemättömiä seuraavilla perusteilla: ensinnäkään markkinat eivät olleet häiriintyneet tai vaarassa häiriintyä, mikä ilmeni kantajan toimittamaan aineistoon sisältyvistä asiakirjoista; toiseksi riidanalaisia asetuksia ei ollut riittävästi perusteltu; ja kolmanneksi toteutetut suojatoimenpiteet eivät olleet suhteellisuusperiaatteen mukaisia. Viimeisen perusteen osalta pääasian kantaja on vedonnut ensinnäkin siihen, että asetuksessa N:o 2198/90 ei tehty eroa mansikoiden eri luokkien välillä, mikä merkitsi tuonnin vähimmäishinnan peiteltyä korottamista siten, että vähimmäishinta oli sidottu "vihreään" ecuun, ja toiseksi siihen, että riidanalaiset toimenpiteet olivat käytössä pidempään kuin olisi ollut tarpeellista.

13 Pystyäkseen vastaamaan näihin väitteisiin Finanzgericht Baden-Württemberg on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko Puolasta peräisin olevien jäädytettyjen mansikoiden, jäädytettyjen vadelmien, väliaikaisesti säilöttyjen mansikoiden ja väliaikaisesti säilöttyjen vadelmien tuontiin sovellettavista suojatoimenpiteistä 27 päivänä heinäkuuta 1990 annettu komission asetus (ETY) N:o 2198/90 (EYVL 1990 L 198, s. 53) pätemätön koko sen 31.12.1990 päättyneenä voimassaoloaikana?

2) Onko tiettyjen Puolasta ja Jugoslaviasta peräisin olevien puolijalostettujen marjojen tuontiin sovellettavista suojatoimenpiteistä 21 päivänä joulukuuta 1990 annettu komission asetus (ETY) N:o 3797/90 (EYVL 1990 L 365, s. 22) pätemätön koko sen alkuperäisenä 31.3.1991 päättyneenä voimassaoloaikana, sen 31.7.1991 päättyneenä jatkettuna voimassaoloaikana (asetuksen (ETY) N:o 3797/90 muuttamisesta 27 päivänä maaliskuuta 1991 annettu komission asetus (ETY) N:o 810/91, EYVL 1991 L 82, s. 49) ja sen tämän jälkeen uudelleen jatkettuna 25.9.1991 päättyneenä voimassaoloaikana (asetuksen (ETY) N:o 3797/90 muuttamisesta 22 päivänä heinäkuuta 1991 annettu komission asetus (ETY) N:o 2152/91, EYVL 1991 L 200, s. 16)?"

14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa näillä kahdella kysymyksellä, joita voidaan käsitellä yhdessä, selvittää, vaikuttavatko Binderin tässä tuomioistuimessa esittämät perusteet asetusten N:o 2198/90 ja N:o 3797/90 pätevyyteen. Binderin esittämiä perusteita on siis käsiteltävä kutakin vuorollaan.

Markkinoiden vakava häiriintyminen

15 Binder väittää, että jäädytettyjen mansikoiden markkinat yhteisössä eivät kyseisenä aikana olleet häiriintyneet tai vaarassa häiriintyä vakavasti asetuksen N:o 521/77 1 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Pääasian kantaja tukeutuu Zentrale Markt- und Preisberichtstelle für Erzeugnisse der Land-, Forst- und Ernährungswirtschaft GmbH:n (maatalouden, metsätalouden ja ravitsemusalan tuotteiden hintojen ja markkinoiden kehityksen seurantakeskus) lausuntoon ja väittää jäädytettyjen mansikoiden tuonnin kasvun vuonna 1990 johtuneen siitä, että yhteisön tuotanto ei riittänyt tyydyttämään yhteisön jalostusteollisuuden kysyntää Senga sengana -lajikkeesta, koska sitä tuotettiin yhteisössä erittäin vähän. Pääasian kantaja toteaa lisäksi, että kyseisenä aikana yhteisössä tuotettiin jalostettavaksi tarkoitettuja mansikoita vain vähäisiä määriä, eivätkä tuoreiden marjojen markkinat enää olleet ylijäämäiset, kuten ne olivat olleet kolmena edellisenä vuonna. Pääasian kantaja huomauttaa myös, että kyseisten tuotteiden hinnat olivat yleisesti ottaen pysyneet vakaina vuosina 1989—1993 ja että Puolasta tuotujen jäädytettyjen mansikoiden keskihinta oli vuosina 1990 ja 1991 korkeampi kuin vuonna 1989.

16 Komissio ja Espanjan hallitus sitä vastoin väittävät, että silloin kun riidanalaiset asetukset annettiin, markkinat olivat vaarassa häiriintyä vakavasti. Ne toteavat, että vuodesta 1989 alkaen Puolan viranomaiset eivät enää pystyneet valvomaan jäädytettyjen mansikoiden vientiä eivätkä siten varmistamaan Puolan ja yhteisön välisten mansikoiden tuontirajoituksia koskevien sopimusten noudattamista. Tämän seurauksena Puolasta peräisin olevien jäädytettyjen mansikoiden tuonti kasvoi vuoden 1990 ensimmäisen puoliskon aikana merkittävästi, mikä johti yhteisön markkinoilla hintojen voimakkaaseen laskuun. Komission mukaan Binderin esittämillä

asiakirjoilla, jotka koskevat ainoastaan yhtä mansikkalajiketta, ei pystytä osoittamaan vääräksi komission arviota, joka koskee jäädytettyjen mansikoiden kokonaismarkkinoita eikä pelkästään jonkin tietyn tarkoitushakuisesti valitun lajikkeen markkinoita.

17 Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. asia 345/82, Wünsche, tuomio 12.4.1984, Kok. 1984, s. 1995, 21 kohta ja yhdistetyt asiat C-296/93 ja C-307/93, Ranska ja Irlanti vastaan komissio, tuomio 29.2.1996, Kok. 1996, s. I-795, 32 kohta) on varmistettava, että komissio ei ole tehnyt ilmeistä virhettä arvioidessaan kyseisiä markkinoita.

18 Aluksi on huomautettava, että Binder ei kiistä sitä, että Puolan ja yhteisön välistä jäädytettyjen mansikoiden vientiä rajoittavaa sopimusta markkinointivuodeksi 1989/1990 ei noudatettu ja että samanlaista sopimusta ei saatu tehtyä markkinointivuodeksi 1990/1991.

19 Komission esittämistä virallisista tilastoista ilmenee, että vuoden 1990 alkupuoliskon loppuun mennessä yhteisöön oli jo tuotu jäädytettyä mansikkaa määrä, joka vastasi kahden edellisen vuoden vuosittaista tuontimäärää. Tuonnin määrän kasvuun, joka johtui lähes yksinomaan Puolasta peräisin olevien mansikoiden tuonnista, liittyi tuontihintojen huomattava, 30 prosentin suuruusluokkaa oleva lasku vastaavana aikana.

20 Aineistoon liitettyjen Binderin esittämien asiakirjojen perusteella ei voida pitää toteen näytettynä, että Puolasta peräisin olevan tuonnin kasvu johtui pääasiallisesti tai jopa yksinomaisesti siitä, että yhteisön tuotanto ei tyydyttänyt sen jalostusteollisuuden tarpeita. Toisaalta ei voida katsoa, että yhteisössä tuotetut mansikat ja Puolasta tuodut mansikat eivät voisi korvata toisiaan jalostusteollisuudessa. Vaikka toisaalta yhteisön tuotannon riittämättömyydellä voidaankin perustella tuonnin määrän kasvua, sillä ei voida selittää vuoden 1990 ensimmäisen puoliskon aikana

tapahtunutta tuontihintojen laskua, kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 36 kohdassa. Todennäköisempää sitä vastoin on, että jalostusteollisuus ryhtyi suosimaan tuontimansikoita niiden alhaisen tuontihinnan vuoksi.

21 Binder ei myöskään voi tehokkaasti vedota suojatoimenpiteiden voimaantulon jälkeiseen hintojen kehitykseen sen osoittamiseksi, että suojatoimenpiteiden toteuttamisen edellytykset eivät olleet täyttyneet. On lisäksi todettava, kuten julkisasiamies esittää ratkaisuehdotuksensa 40 kohdassa, että Puolasta tuotujen jäädytettyjen mansikoiden keskihinta oli vuosina 1990 ja 1991 alempi kuin vuonna 1989, toisin kuin Binder väittää.

22 Komissio ei näin ollen tehnyt ilmeistä arviointivirhettä, kun se katsoi yhteisön markkinoiden olleen vaarassa häiriintyä vakavasti siten, että perustamissopimuksen 39 artiklan tavoitteiden saavuttaminen saattoi vaarantua.

Riidanalaisten asetusten perustelut

23 Binderin mukaan asetusten perusteluista ei ilmene, mistä syystä vähimmäishinnat otettiin käyttöön, eikä niiden perusteella voida varmistua siitä, onko komissio ottanut huomioon asetuksen N:o 521/77 1 artiklassa mainitut tekijät.

24 Komissio ja Espanjan hallitus huomauttavat, että riidanalaisten asetusten perustelukappaleissa on ilmoitettu ne syyt, jotka ovat johtaneet riidanalaisten toimenpiteiden käyttöön ottamiseen ja voimassa pitämiseen.

25 Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. erityisesti em. asia Ranska ja Irlanti v. komissio, tuomion 72 kohta) ETY:n perustamissopimuksen 190 artiklan mukainen perusteluvelvollisuus määräytyy kyseessä olevan säädöksen, päätöksen tai muun toimenpiteen luonteen mukaan. Perusteluissa on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmaistava yhteisön toimielimen toimenpiteen perustelut siten, että henkilöille, joita toimenpide koskee, selviää sen syyt ja että yhteisöjen tuomioistuin voi valvoa toimenpiteen laillisuutta.

26 Tältä osin riidanalaisten asetusten perustelukappaleista ilmenee selvästi, että komissio on päättänyt ottaa käyttöön tuonnin vähimmäishintajärjestelmän ja pitää sen voimassa siitä syystä, että markkinat olivat vaarassa häiriintyä, koska tuottajamaiden kanssa sovittuja hintoja ei noudatettu, koska tuonnin määrä kasvoi huomattavasti ja koska tuontituotteiden hinnat olivat huomattavasti alhaisempia kuin yhteisön tuotteiden hinnat.

27 Riidanalaisten asetusten perustelut eivät siis ole riittämättömiä.

Toteutettujen toimenpiteiden suhteellisuus

28 Binder väittää ensinnäkin, että komissio ei noudattanut suhteellisuusperiaatetta antaessaan asetuksen N:o 2198/90, koska se ei vahvistanut erisuuruisia tuonnin vähimmäishintoja jäädytettyjen mansikoiden eri laatuluokille, toisin kuin asetuksessa N:o 3797/90 on tehty.

29 Komissio ja Espanjan hallitus vastaavat tähän, että yhteisön viranomaisten oli toteutettava suojatoimenpiteitä koko markkinoilla eikä ainoastaan joidenkin tiettyjen, tarkoituksellisesti valittujen mansikkalaatujen osalta. Komissio lisää tähän, että eri laatujen erotteleminen olisi ollut mahdotonta, koska Puolan viranomaiset eivät tuona ajankohtana pystyneet antamaan sellaisia vientitodistuksia, joiden perusteella tuotujen jäädytettyjen mansikoiden laadusta olisi voitua varmistua. Erisuuruiset

maksut otettiin käyttöön siitä alkaen, kun Puolan viranomaiset olivat ottaneet käyttöön valvontajärjestelmän, joka mahdollisti erottelun tekemisen.

30 Aineistoon sisältyvistä asiakirjoista ilmenee, että ennen kuin suojatoimenpiteet otettiin käyttöön, Puolan viranomaiset olivat sitoutuneet varmistamaan, että puolalaiset viejät noudattavat kullekin markkinointivuodelle sovittua viennin keskihintaa, joka koski laadusta riippumatta kaikkia jäädytettyjä mansikoita. Aineistosta käy myös ilmi, että Puolan viranomaiset eivät ennen 1.1.1991 pystyneet vientitodistuksia antaessaan takaamaan, että vietyjen mansikoiden laatu oli tarkastettu, joten yhteisön tulliviranomaiset eivät ennen tätä ajankohtaa pystyneet tehokkaasti ja yhdenmukaisesti valvomaan tuotujen mansikoiden vähimmäishintoja laatuluokittain. Tällaisessa tilanteessa komissio saattoi suhteellisuusperiaatetta loukkaamatta vahvistaa sellaisen tuonnin vähimmäishinnan, jossa ei otettu huomioon tuotujen mansikoiden laatua vaan ainoastaan niiden jalostustapa.

31 Binder huomauttaa toiseksi, että vähimmäishinnat oli ilmoitettu ecuina ja ne muunnettiin kansalliseksi valuutaksi yhteisessä maatalouspolitiikassa sovellettavien muuntokurssien ja laskentayksikön arvosta 11 päivänä kesäkuuta 1985 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1676/85 (EYVL 1985 L 164, s. 1, jäljempänä asetus N:o 1676/85) 2 artiklassa määritellyn maatalouden muuntokurssin mukaisesti. Pääasian kantajan mukaan muuntokurssien käyttämisestä seurasi, että kansallisena valuuttana ilmaistu tuonnin vähimmäishinta nousi mielivaltaisesti verrattuna siihen tilanteeseen, että vähimmäishinta olisi muunnettu kansalliseksi valuutaksi käyttäen sen keskikurssia suhteessa ecuun.

32 Komissio huomauttaa ensinnäkin, että asetuksen N:o 1676/85 1 ja 2 artiklassa säädetään käytettäväksi maatalouden muuntokurssia. Seuraavaksi se toteaa, että laskutapa, jonka käyttäminen tosiaankin johti 13—14 prosentin suuruiseen

tuontihintojen nousuun, oli perusteltu sen vuoksi, että tuontihintoja oli tarpeellista tarkistaa, koska niitä ei ollut kahteen vuoteen muutettu yhteisön ja Puolan välisillä tuonninrajoitussopimuksilla.

33 Tältä osin on huomattava, että asetuksen N:o 1676/85 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetään, että ecuina ilmaistut määrät muunnetaan jäsenvaltion valuutaksi käyttäen maatalouden muuntokurssia, silloin kun on kysymys yhteisen maatalouspolitiikan alaan kuuluvista toimenpiteistä, joihin luetaan myös ETY:n perustamissopimuksen 43 artiklaan suoraan tai välillisesti perustuvat toimenpiteet (ks. saman asetuksen 1 artiklan 2 kohdan a alakohta). Riidanalaisissa asetuksissa vahvistetut tuonnin vähimmäishinnat oli näin ollen muunnettava tuojajäsenvaltion kansalliseksi valuutaksi maatalouden muuntokurssia käyttäen.

34 Kun otetaan lisäksi huomioon tuonninrajoitussopimuksissa sovitut keskihinnat edeltäneinä markkinointivuosina (845 ecua/tonni markkinointivuonna 1986/1987; 860 ecua/tonni markkinointivuonna 1987/1988 ja 880 ecua/tonni markkinointivuosina 1988/1989 ja 1989/1990) sekä se, että riidanalaiset toimenpiteet olivat luonteeltaan suojatoimenpiteitä, on katsottava, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä (ks. asia 77/86, National Dried Fruit Trade Association, tuomio 11.2.1988, Kok. 1988, s. 757, 22 kohta) vaaditulla tavalla ei ole näytetty toteen sitä, että lisättyä sokeria sisältämättömille jäädytetyille mansikoille asetuksella N:o 2198/90 vahvistettu hinta 88 ecua 100 kiloa kohti tai asetuksella N:o 3797/90 vahvistettu hinta 92 ecua 100 kiloa kohti olisi ylittänyt sen tason, joka oli tarpeellinen suojatoimenpiteen tehokkuuden kannalta.

35 Kolmanneksi Binder katsoo, että suojatoimenpiteet olivat käytössä liian pitkään. Sen mukaan tuontihinnat ylittivät yhteisön markkinoilla vallinneen hintatason vuoden 1990 lopulla, joten suojatoimenpiteet olisi pitänyt lakkauttaa 1.1.1991 alkaen.

36 Komissio ja Espanjan hallitus huomauttavat, että vaikka tuontihinnat todellakin ylittivät yhteisön markkinoiden hinnat, markkinoiden häiriintymisen uhka oli olemassa vuoden 1991 loppuun saakka, koska kolmansien maiden tuotanto- ja vientiolosuhteissa ei ollut tapahtunut muutosta. Komissio huomauttaa erityisesti, että vientimaiden viranomaisten kanssa ei ollut kyseisenä aikana tehty mitään sopimuksia.

37 Pääasian kantaja on kiistänyt riidanalaisten toimenpiteiden voimassa pitämisen sallittavuuden ainoastaan vuoden 1990 jälkipuoliskon osalta. Sen esittämät perustelut eivät siis koske asetusta N:o 2198/90, jota ei enää sovellettu tuona aikana. Yhteisön markkinoilla vallinneet olosuhteet ja etenkään kolmansista maista peräisin olevien jäädytettyjen mansikoiden tuontiolosuhteet eivät toisaalta olleet olennaisesti muuttuneet asetuksen N:o 3797/90 koko soveltamisaikana, jota jatkettiin kahteen kertaan. Yhteisön viranomaiset eivät edelleenkään pystyneet tekemään kolmansien maiden kanssa sopimuksia ehdoista, joita on noudatettava tuotaessa kyseisiä tuotteita yhteisöön. Aineistoon sisältyvistä asiakirjoista käy sitä paitsi ilmi, että Puolasta peräisin oleva tuonti kasvoi koko riidanalaisen ajanjakson ajan ja että tuotteiden hinta pysyi melko selvästi yhteisön tuotteiden hinnan alapuolella. Suojatoimenpiteiden voimassaoloajan ei näin ollen voida katsoa olleen liian pitkä.

38 On siis todettava, että ennakkoratkaisukysymysten tarkastelussa ei ole tullut esiin sellaisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat asetuksen N:o 2198/90 tai asetuksen N:o 3797/90 pätevyyteen.

Oikeudenkäyntikulut

39 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Espanjan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen

tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Finanzgericht Baden-Württembergin 6.7.1994 tekemällä päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

Esitettyjen ennakkoratkaisukysymysten tarkastelussa ei ole tullut esiin sellaisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat Puolasta peräisin olevien jäädytettyjen mansikoiden, jäädytettyjen vadelmien, väliaikaisesti säilöttyjen mansikoiden ja väliaikaisesti säilöttyjen vadelmien tuontiin sovellettavista suojatoimenpiteistä 27 päivänä heinäkuuta 1990 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2198/90 tai tiettyjen Puolasta ja Jugoslaviasta peräisin olevien puolijalostettujen marjojen tuontiin sovellettavista suojatoimenpiteistä 21 päivänä joulukuuta 1990 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3797/90 pätevyyteen.

Edward Puissochet Moitinho de Almeida

Sevón Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä kesäkuuta 1996.

R. Grass D. A. O. Edward

kirjaaja viidennen jaoston puheenjohtaja